

Kunnskapsminister Guri Melby
Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Oslo, 18. mars 2020

Behov for ekstraordinære tiltak: vurdering, eksamen og korona

Norsk Lektorlag vil med dette gi innspill om vurdering, i den ekstraordinære situasjonen der undervisning i norsk skole nå skjer som digital fjernundervisning. Dette reiser flere spørsmål både ved vurderingssituasjoner for standpunkt, og for en eventuelt alternativ gjennomføring av eksamen.

Underveisvurdering og standpunktvurdering når skolene er stengt

Lærere, lektors og faglærere har i praksis ikke en fullgod mulighet for å kunne gi elevene en god nok underveisvurdering i perioden skolene er stengt. I en ekstraordinær situasjon når alle er adskilt kan det være behov for veiledning fra Utdanningsdirektoratet om hvordan lærerne kan gi nyttig og god underveisvurdering med bruk av ulike digitale verktøy for å holde dialogen med elevene, for lærer til å kunne vurdere elevarbeid, og å kunne gi konstruktive tilbakemeldinger og god tilpasset opplæring.

I en periode med hjemmearbeid er det viktig at lærerne fortsatt holder noe av vurderingstrykket oppe, samtidig som dette ikke må bli for høyt i en tid preget av krevende omstillinger og en annerledes skolehverdag.

Standpunktvurdering vanskeliggjøres om skolestengingen vedvarer

Om perioden med skolestenging blir betydelig forlenget, kan det være vanskelig å gjennomføre fullgode vurderingssituasjoner, og for faglærer å sikre et tilstrekkelig bredt vurderingsgrunnlag å kunne sette standpunkt ut fra. For kompetansemål som det kun arbeides med i perioden skolen er stengt, vil det i mange tilfeller være vanskelig å vite om det er hjemmets kompetanse man vurderer, eller elevens egen kompetanse. Svært mange elever har både søsken og foreldre hjemme, det vil være umulig å vite hvilken hjelp de får til ulike vurderingspunkter.

En mulig løsning for standpunktvurdering kan være å tillegge kompetansemålene som vurderes i perioden med stengte skoler noe mindre vekt enn tidligere kompetansemål som ble vurdert da skolen var åpen. Tiltaket vil imidlertid ikke nødvendigvis treffe like godt i alle fag.

En annen mulig løsning på situasjonen med hjelp hjemmefra er bruk av individuelle samtaler over nett mellom lærer og elev. Dette er imidlertid ressurskrevende. For eksamensavvikling vil dette kreve en til en-oppfølgning som tilsier ressursbruk som nærmer seg avvikling av muntlig eksamen, også om eksamen er skriftlig.

- **Norsk Lektorlag anbefaler at det raskt utredes hvilke konsekvenser dagens ordning med digital fjernundervisning har for gjeldende vurderingsforskrift, og hvilket behov man har for å gjøre midlertidige endringer.**
- **Dersom situasjonen med stengte skoler vedvarer anbefaler Norsk Lektorlag at det raskt utredes hva det vil kreve å gi forsvarlige karaktervurderinger i avgangsfag, både i form av utstyr og arbeidsinnsats fra lærerne.**

Eksamen

Norsk Lektorlag er opptatt av at elevene har krav på rettferdige og mest mulig like vurderingsordninger, også i en situasjon hvor skolene er stengt. Eksamens- og vurderingssystemene i norsk skole må være pålitelige og sikre at elevene vurderes på likt grunnlag.

Både for arbeid som utføres hjemmefra i perioden skolene er stengt, og for en eventuell avvikling av eksamen i elevenes hjem kan faglærer eller sensor ikke være sikker på at kompetansen som vises, er elevenes egen. Både elever og samfunnet rundt må være trygge på at ikke andre elever som konkurrerer om arbeidsplasser eller opptak til videregående skole eller høyere utdanning har hatt adgang til uforholdsmessig mye hjelp som de selv har vært avskåret fra.

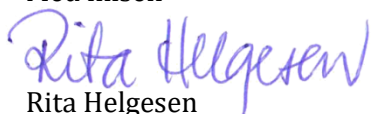
Norsk Lektorlag mener at både standpunktvurdering og alle eksamensformer skal være en individuell vurdering av elevens kunnskaper og ferdigheter i faget. Eksamensordninger og oppgaveutforming må sikre at det er eleven selv som får vist sin faktiske kunnskap og kompetanse i faget.

- **Norsk Lektorlag ber om at ulike tiltak vurderes for å kunne gjennomføre en eksamen hvor elevene i størst mulig grad likebehandles**
 1. En åpenbar mulighet vil være delvis åpning av skolene for gjennomføring av fysisk eksamen, såfremt smittevernsituasjonen tillater dette.
 2. En annen mulighet er å skyve på tidspunktet for fysisk gjennomføring av eksamen, med tilsvarende forskyvninger av samordnet opptak, og evt. studiestart høsten 2020
 3. Økt bruk av lokalgitt muntlig eksamen kan også være et relevant tiltak i denne situasjonen, gitt at man lokalt vet hvilke deler av læreplanen (hvilke kompetansemål) det faktisk er gitt skoleundervisning i. I så fall vil det være viktig med tydelige nasjonale retningslinjer for å sikre like rammer rundt lokalgitt eksamen.

Av hensyn til elevenes behov for likeverdig og rettferdig vurdering har Norsk Lektorlag satt forslagene til mulig gjennomføring av eksamen i en fortsatt unntakssituasjon i prioritert rekkefølge. Mappevurdering er etter Norsk Lektorlag s vurdering ingen god erstatning for eksamen, og kan ikke erstatte eksamen som objektiv kompetansesikring i skolen.

Dersom en digital gjennomføring av muntlig eksamen gjennomføres med dokumentasjon i form av filming ved årets eksamensavvikling, er Norsk Lektorlag opptatt av at filming uttrykkelig må være et midlertidig tiltak i den særskilte situasjonen. Filming av eksamen på generelt grunnlag uttrykker mistillit til eksamensinstituttet og må normalt kun tillates for å utvikle tolkningsfellesskap, ikke som dokumentasjon for klager. Normalt sett må også begge parter kunne reservere seg mot filming.

Med hilsen

Rita Helgesen

leder i Norsk Lektorlag